

Undervisningsministeriet
Att. Mette Mørk Andersen
Uddannelsesstyrelsen
Den Internationale Enhed
Vester Voldgade 123
1552 København V

Bruxelles, den 28. oktober.2009

Vedr. høring om Grønbogen ”Flere unge i læringsmobilitet”

DLI har modtaget Undervisningsministeriets høringsmateriale om grønbogen ”Flere unge i læringsmobilitet”, KOM(2009) 329/3. DLI svarer på vegne af de danske lærerorganisationer i Danske Undervisningsorganisationers Samråd, DUS.

Grønbogen behandler læringsmobilitet i et bredt perspektiv og efterlyser eksempler på god praksis på området. DLI fokuserer i høringssvaret på områder, der er af særlig interesse for danske lærere. DLI kan overordnet tilslutte sig, at det er af betydning for det europæiske samarbejde, at alle unge under uddannelse får mulighed for at deltage i mobilitet som et led i uddannelsesforløbet. I Grønbogen er målet, at mindst 20% af en årgang på de videregående uddannelser i 2020 skal have taget et studie- eller praktikophold i et andet land som en del af deres uddannelse. DLI finder, at dette mål er for uambitiøst i relation til unge danskere under uddannelse. Et studie- eller praktikophold skal betragtes som en fast bestanddel af såvel alle videregående uddannelser som erhvervsuddannelserne. DLI tilslutter sig altså Kommissionens argumentation i Grønbogen, hvor det understreges at udveksling blandt uddannelsessøgende kan bidrage til at styrke det faglige niveau på alle de involverede institutioner. Mobiliteten kan dermed bidrage til et EU-fællesskab der er vidensintensivt og konkurrencedygtigt. Mobiliteten ses derfor i konsekvens heraf som et værktøj, der kan bidrage til at sikre, at målene i den overordnede Lissabonstrategi opfyldes. Samtidig vil de sproglige og interkulturelle kompetencer, som den studerende erhverver under et studie- eller praktikophold; være med til at opgradere ”den europæiske arbejdsstyrkes kvalifikationer”.

DLI understreger – som det også fremgår af Grønbogen – at det er af afgørende betydning, at praktik- og studieophold i udlandet indgår i det samlede uddannelsesforløb. Det er derfor en forudsætning, at der etableres et velfungerende samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner over grænserne, således at et ophold ikke blot bliver ”en god oplevelse” men reelt indgår som et led i uddannelsen. Manglende muligheder for merit og deraf følgende tab af studietid er i dag en væsentlig hindring for mange studerende. DLI er også enig i, at oplysninger om vilkår for muligheder for studieophold ved en uddannelsesinstitution i et andet land skal være lettilgængelige og først og fremmest gennemskuelige.

På pædagog- og læreruddannelserne vil et praktik- eller studieophold i et andet europæisk land være relevant under den klare forudsætning, at det sker på basis af et veletableret samarbejde uddannelsesinstitutionerne imellem. Opholdet skal være *et led i uddannelsen* på basis af klare aftaler om gensidig anerkendelse. Mobiliteten skal indgå som en veldefineret del af det samlede uddannelsesforløb.

Grønbogen omtaler også de færdiguddannede underviseres muligheder for mobilitet. Generelt er det for de europæiske lærere meget vanskeligt at få mulighed for at deltage i mobilitetsaktiviteter. DLI finder dette forhold beklageligt, og kan derfor bifalde Grønbogens opfordring til, at lærere i langt højere grad får mulighed for at deltage i forskellige former for erfaringsudveksling med kolleger i andre lande. DLI må konstatere, at mobilitet generelt skaber forståelse for andre kulturer og traditioner i uddannelsessektoren. Muligheden for at møde andre organisationsformer og undervisningsmetoder gennem besøg i andre uddannelseskulturer giver anledning til at reflektere over egen praksis. Imidlertid mangler der viden om fordele og ulemper ved lærermobilitet. Det kunne derfor være nyttigt at få indsamlet erfaringer og få undersøgt, hvilke former for lærermobilitet, der giver det bedste udbytte for alle involverede parter. Under alle omstændigheder gælder det også her, at opholdene skal planlægges nøje og indgå i en større sammenhæng enten i form af et efteruddannelsesforløb eller som led i udviklingsprojekter over grænserne.

I grønningen understreges det at lærermobiliteten især skal foregå ”inden for områder af strategisk betydning”. Dette bør efter DLI’s opfattelse uddybes og områderne defineres. Som anført er DLI tilhænger af at mobilitet for lærere kan tilknyttes udviklingsprojekter, og gerne med særlige fokusområder. Men hvis det der menes er, at lærerudvekslingen skal fokuseres på lærere i bestemte fag i sammenhæng med foregribelsen af fremtidens arbejdsmarkedsbehov, må DLI stille sig særdeles kritisk. Det er DLI’s holdning at arbejdsmarkedets behov ikke kan forudses med nævneværdig præcision. Derfor bør alle lærere have mulighed for at deltage i mobilitetsprogrammerne, og sigtet bør være at udvikle og forbedre de europæiske uddannelsessystemer generelt.

Endelig vil DLI understrege, at det er naivt at forestille sig, at mobilitet kan løse problemer med lærermangel, selvom der er lande i Europa som lige nu har ”overskud” af lærere og andre, hvor der er lærermangel. De sproglige og kulturelle barrierer er for høje. Selv meget massiv indsats med sprogkurser vil i de fleste tilfælde ikke kunne bibringe et tilstrækkeligt højt sprogligt niveau. Endelig bør risikoen for ”brain-drain” ikke overses, så længe lønforskellene mellem medlemslandene er så massive, som tilfældet er nu,.

Afslutningsvis vil DLI bestemt ikke afvise, at lærernes rolle som inspiratorer for deres elever og studerende er stor, således som det konstateres i Grønbogen. Det giver naturligvis en ekstra begrundelse for at sikre lærernes adgang til støtte via mobilitetsprogrammerne.

DLI er altså særdeles positivt indstillet overfor tanken om at øge mulighederne for mobilitet for alle unge under uddannelse under den forudsætning, at det sker inden for velorganiserede rammer, at studie- eller praktikophold i udlandet indgår i det samlede uddannelsesforløb og at uddannelsesinstitutionerne indgår aftaler om udvekslingen.

For god ordens skyld gør DLI opmærksom på, at aktiviteter omkring mobilitet i det omfang Grønbogen foreslår, vil stille store krav til organisering og resurser generelt i uddannelsesinstitutionerne.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Birgitte Birkvad'. The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the beginning.

Birgitte Birkvad

Kopi til Hanne Riddersborg